

HE 99/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2026

Sosiaali- ja terveysvaliokunta 7.10.2025

Vanhusasiavaltuutettu Päivi Topo
Erityisasiantuntija Marjut Vuorela

Vanhusasiavaltuutettu
Äldreombudsmannen

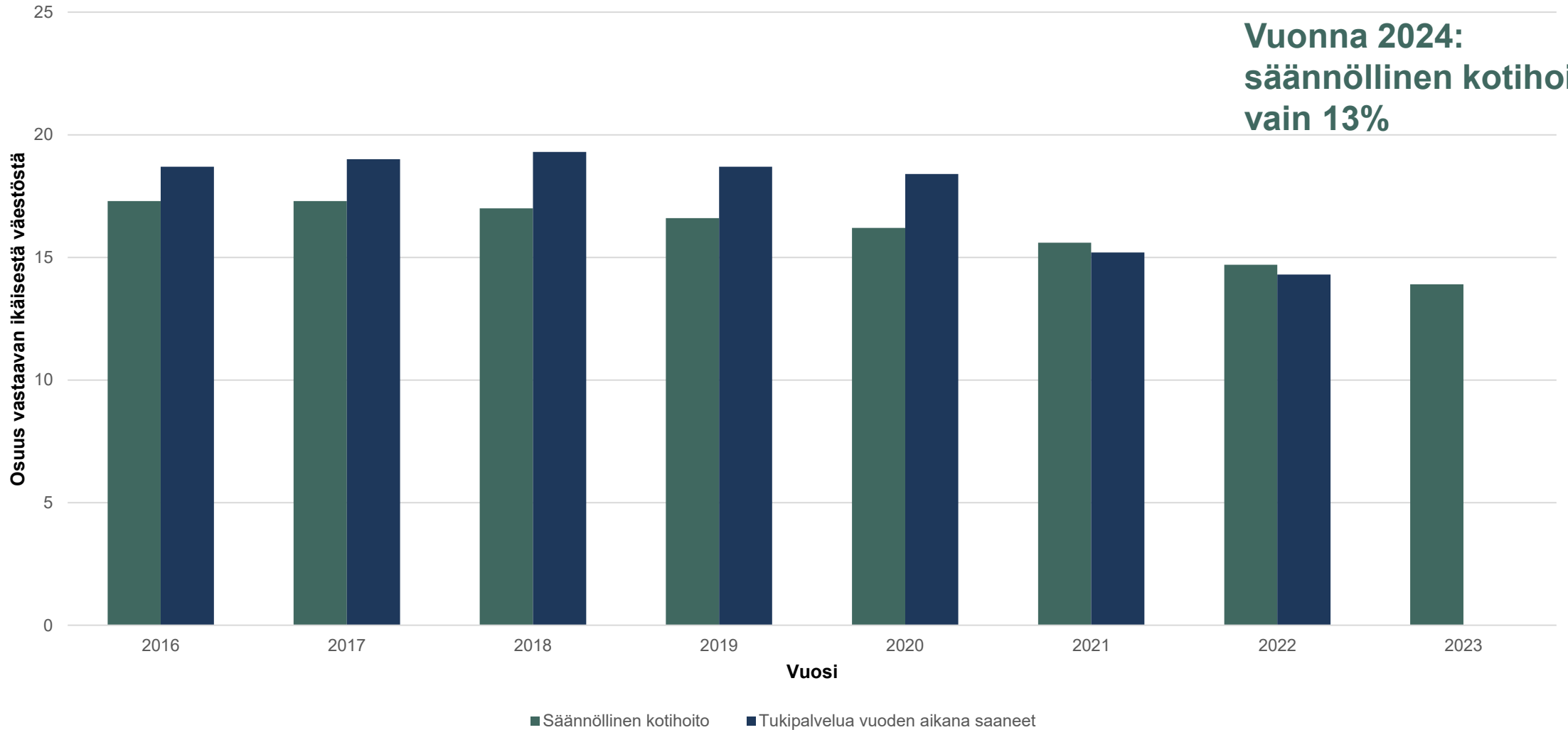
Iäkkäiden palveluja entistäkin vaikeampi saada

- On välttämätöntä lisätä kotihoidon ja ympärivuorokautisen hoidon rahoitusta eikä vähentää sitä teknologian käytön perusteella.
- Teknologialla ollut kauan iso rooli iäkkäiden palveluissa.
- Työntekijöitä tarvitaan palveluihin lisää eikä vähemmän, sillä iäkkäiden apua ja hoitoa tarvitsevien määrä kasvaa.

Kotihoidon ja tukipalveluiden 75 vuotta täyttäneet asiakkaat

Vuonna 2024:
säännöllinen kotihoito
vain 13%

Huomio pienituloisten iäkkäiden asemaan

- Pienituloisuus, toimintakyvyn laskun myötä kasvavat sosiaali- ja terveydenhuollon menot sekä nousevat asumisen kustannukset ja elinkustannukset yhdessä sosiaaliturvaleikkauksien kanssa voivat lisätä ja syventää ikääntyneiden taloudellista huono-osaisuutta.
- Iäkkäiden pienituloisuus on muita yleisempää yksinasuvilla, sekä naisilla ja yli 84-vuotiailla.
- STM:n mukaan yli 65-vuotiaita pienituloisia on yhteensä 166 300, ja määrä on kasvanut. Köyhyysrajan alapuolella elää eläkeläisiä suunnilleen yhtä usein kuin muitakin väestöryhmiä.

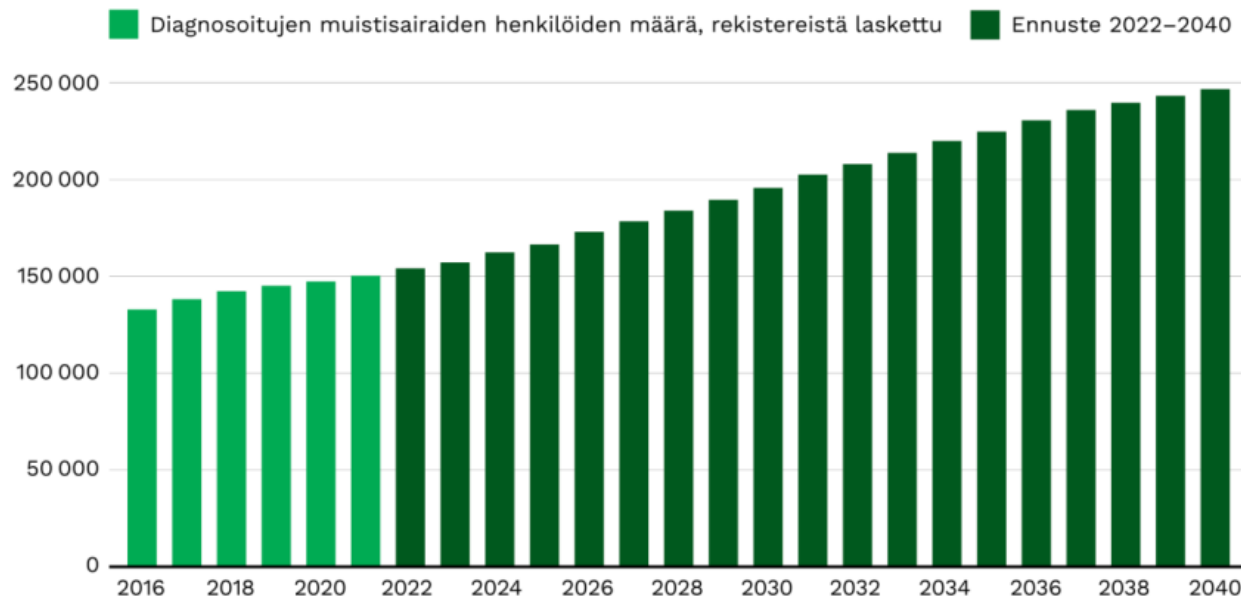

Tietoa kaikkein iäkkäimmistä tarvitaan talousarvion valmisteluun

- Vanhusasiavaltuutettu on toistuvasti esittänyt ikävaikutusten arviointia säädösvalmisteluun ja päätöksentekoon, kuten valtion talousarvioon.
- Vaikutusten arvioinnissa on välttämätöntä huomioida ikääntyneiden ihmisten eri ryhmät.
- On kiinnitettävä huomiota erityisesti tavanomaista selvästi vaikeammassa asemassa olevien ikääntyneiden sekä kaikkein vanhimpien ihmisten perus- ja ihmisoikeuksien toteutumiseen.

lääkkäiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kannattaa

Kuvio. Muistisairauksia sairastavien lukumäärä vuosina 2016–2021 ja ennuste vuoteen 2040. Lähde: Roitto ym. 2024.

lääkkäiden asema edelleen heikko digitalisoituneessa yhteiskunnassa

Digitalisaatiota koskevien määrärahojen käyttökohteissa tulisi huomioida myös

- iäkkäiden perusdigitaalitojen oppimiseen ja ylläpitoon liittyvien mahdollisuuksien parantaminen
- digittömien yhdenvertaiset mahdollisuudet asiointiin

